

ACC. NR. Me. 7718 : 1-9.

Landskap: Halland Upptecknat av: Walter Welin
Härad: _____ Adress: f.d. värdshusvärd
Socken: FALKENBERG Berättat av: Carl Åsberg
Uppteckningsår: 1941 Född år 1854 i Falkenberg

Adress: Sanddynevägen 5, Falkenberg. Födelsedag: 9/2

Falkenberg i äldsta tid.	s. 1.
Nöjesliv i Falkenberg.	s. 2.
Vidskepliga föreställningar vid laxfiske.	s. 3.
Stjärngossar.	s. 4.
Marknader.	s. 5.
Julen.	s. 6.
Vargar.	s. 6.
Midsommar.	s. 7.
Pingst.	s. 7.
Kristi Himmelsfärdsdag.	s. 7.
Valborgsmässaafon.	s. 7.
Fastlagen.	s. 7.
Påsk.	s. 8.
Vårfrudagen.	s. 8.
Eldar i det fria.	s. 8.
Nattväktare.	s. 8.
Eldsvådor.	s. 9.
Mårten.	s. 9.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7718 :1

Landskap: Halland Upptecknat av: Walter Welin

Härad: Adress:

--Socken:-- Falkenberg Berättat av: Åsberg

Uppteckningsår: 1941 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVFalkenberg i äldsta tid.

--Inga procentare var här då. Rörbeck, en garvare, var den förste procentaren. Då lånade folk varandra pengar, och de fick dem igen också. Det var inte tal om ränta. Så gick det till då. Alla invånare kände varandra. Vi var som en stor familj.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 7718: 2

Landskap: Halland Upptecknat av: Walter Welin
Härad: Adress:
Socken: Falkenberg Berättat av: Åsberg
Uppteckningsår: 1941 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Nöjesliv i Falkenberg.

- Min far berättade ibland om nöjeslivet på 1850-talet här i Falkenberg, då ungdomen roade sig hos skomakare Holmgren i Turkiet. Man började på måndagsmorgonen och höll på ända till torsdagen, men allt gick mycket städat till. Att man slutade på torsdagen berodde på att gesällerna skulle hem och arbeta! De lade samman några styver var samt salade till kaffe och talgljus. Litet senare, på 1860-talet, samlades man hos hattmakare Malmberg vid Gåsatorget, men då var det dyrare, ty det kostade 5 skilling.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR.

M 7718:3

Landskap: Halland ..... Upptecknat av: Walter Welin .....
Härad: ..... Adress: .....
Socken: Falkenberg ..... Berättat av: Åsberg .....
Uppteckningsår: 1941 ..... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vidskepliga föreställningar vid laxfiske.

-När man gick med laxgarnet under armen hemifrån gällde det att vara mycket uppmärksam. Man skulle ge noga akt på dem man mötte, ty somliga voro "goda möten", andra "dåliga möten". En del voro kända för att vara "dåliga möten", och det hände t.o.m. att dessa gömde sig så att inte laxdragarna skulle få syn på dem. De ville nämligen inte att laxdragarna sedan skulle gå omkring och skylla en event. dålig fiskelycka på dem. Det var ju mindre roligt att sedan under veckans lopp bli utpekad som skuld till dålig laxfångst. Men det inträffade också, att de som voro hållna för att medföra "god fångst" gömde sig! Varför? Jo, därför att de inte unnade den eller den laxfiskaren någon god fångst. Det var inte heller rådligt för småpojkar att önska en laxfiskare god fångst, ty då kunde han nästan vara säker på att få sig ett par örfilar av fiskaren, men sade han ett fullt ord, så sken fiskaren av belåtenhet. Vid dåliga möten spottade fiskaren i regel och likaså när han mötte en katt. Hörde han däremot en hund som skällde, så betydde detta tur. Jag har också hört sägas, att mer än en laxfiskare brukade spotta när han drog på sig en ny skjorta, detta för att få tur med fisket. Äldre fiskare brukade t.o.m. hoppa ut genom köksfönstret med laxgarnet under armen och skorna i handen. Men varför de gjorde så, vet jag inte.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 7718:4

Landskap: Halland

Upptecknat av: Walter Welin

Härad: .....

Adress: .....

Socken: Falkenberg

Berättat av: Åsberg

Uppteckningsår: 1941

Född år ..... i .....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVStjärngossar.

-Har Åsberg sett stjärngossar här i Falkenberg?

-Om jag sett stjärngossar?? Där var jag själv med!!!!

Vi var i både kyrka och på landet. Vi var 8-10 stycken. Vi började redan julafton och höll på med dessa sjungningar vid alla julkalas. Då var vi inne och "sjungde". Vi var utklädda till de vise männen. En som bar säckar brukade vara Herodes. Vi fick mat och pengar på ställena. Då var det roligt. Då var det jul! Men prästen S v e n n i n g tog väck det. Vi var inne i kyrkan och sjöng växelsång vid ottan. En gång var de sex sångare samt tolv gossar. De kom in efter ottesången i kyrkan. Gossarna fick sätta sig på altarringen och snurrade där med sin stjärna. Tre av männen stodo i koret och tre på läktaren, och så sjöng de växelvis. När jag var med var vi också inne i gamla kyrkan och vi var ända nere i Halmstad på turne. Vi passade alltid på vid julkalasan. Den där Svenning som jag nämnde var "hjälppräst" hos Aske. Jag är faktiskt den ende efterlevande av de gamla stjärngossarna. Alla de andra äro väck. Hattmakare "alks son var med och sjöng stjärngosse. Vi sjöng bl.a.

Godor afton, goder afton här inne,
så många ni är,
både unga och gamla.

Vi önska en god jul och ett gott nytt år.

Mer minns jag inte.

Det var arbetsfolk som var med, inte bara sjöfolk. Det var framför allt de som voro duktiga att sjunga. Vi gick varenda dag och sjöng över hos A n t o n B y l i n. Han ledde övningarna.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7718:5

Landskap: Halland Upptecknat av: Walter Welin
Härad: Adress:
~~Soeken:~~ Falkenberg Berättat av: Åsberg
Uppteckningsår: 1941 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Marknader.

-I april och oktober var här marknad. Se'n fick vi månadsdagar. De stod på Gåsatorget med lin, hampa och trävaror och uppe på Stortorget var bodar med allting. Gatorna var så eländiga, att man kunde bryta benen av sig. Det var halmtak på halmtak, och här var endast ett par tre hus med tegelsten på. Det var borgmästarhuset och Pelle Lundbergs hus. Alla de andra hade halmtak.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 7718:6

Landskap: Halland ..... Upptecknat av: Walter Welin .....
Härad: ..... Adress: .....
Soeken: Falkenberg ..... Berättat av: Åsberg f.d. vårdshus särd
Uppteckningsår: 1941 ..... Född år 1854 i Falkenberg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Julen.

- I äldsta tid, d.v.s. i början på 1860-talet hade vi j u l h a l m på golven. Vi låg på den under julen.

- Vad gjorde ni med halmen efter julen?

- Det vete f-n vad de gjorde med den! De brände väl upp sen eller också använde de den till gödsel.

Julklappar förekom så långt tillbaka jag kan minnas. Och julgran hade vi också, både stora och små. De köptes på torget.

- Vad hade ni för julmat?

- Alla sorters! Vi hade god mat! Skinka förekom i äldsta tid.

Vid julen så både bryggde och bakade vi själva. Förr bakades allt brödet till julen. Det var sursött, limpa och torrt bröd. I min barndom kostade rågen 35 kronor tunnan. Den köptes från Tyskland. Min mor bakade pannkakor av havremjöl. Här har varit vargatider också, jag menar här har funnits vargar.

Vargar.

Jag har varit med och gått rävs kall här nere och även jagat varg. Men vi fick aldrig tag i vargen. Ute på landsbygden var mycket med varg i äldsta tid.

Julen forts.

- Under juldagarna förekom julagillen såväl på landsbygden som i Falkenberg. Den ene bjöd den ena gången, den andre den andra gången. Gubbar och kärringar dansade då, och de som inte kunde dansa, spelade "tolva" och drack brännvin, och jag vill lova att de hade roligt.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

7718:7

Landskap: Halland Upptecknat av: Walter Welin
Härad: Adress:
Socken: Falkenberg Berättat av: Åsberg
Uppteckningsår: 1941 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Midsommar.

-Majstång hade vi på Gäsatorget. Se'n var här inte flera utom ute på landsbygden/Märk att Åsberg bott i samma kvarter hela tiden! Vad spelemän beträffar, så var här en från Skrea och en från Morup. Det var dragspel alltihop. Ola Bult spelade dock fiol, men han höll inte till här. Så var här tyskar som gick omkring och spelade hornmusik. På den tiden fick de gå i Sverige och spela. Positivhalare förekom också.

Pingst.

-Några utflykter förekom inte. De höll sig mest hemma. Här var inga järnvägar men väl hårda vintrar.

Kristi Himmelfärdsdag.

-Då hade de heligt. Och de gamle brukade bada den dagen. Det ansågs särskilt nyttigt.

Valborgsmässoafton.

-Sjunga maj i by har jag inte varit med om. Jag har varit matros.

Fastlagen.

Slå katten ur tunnan okänd. Fastlagsmåndag hade vi bullar. Då gick gamla käringar omkring och sålde bullar tidigt på morgonen. Bullarna kostade 6 öre stycket. Så skar man ett hål, och där lade man kanel o. socker och så ner med bullen i mjölken.

Det var fastlagsbullar!

Skiv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 7718:8

Landskap: Halland Upptecknat av: Walter Welin

Härad: Adress:

Söcker: Falkenberg Berättat av: Åsberg

Uppteckningsår: 1941 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVPåsk.

-Vid påsk slog vi boll på Vallarna och så rullade vi ägg. När vi slog boll var vi indelade i riktiga lag. Så hade vi ett bollträd, som vi slog med. Så sprang en och så skulle vi sticka den. Så kom den in och de andragick ut. Vid äggrullningen var priset 1-2 öre för var knack. Vi rullade utomhus på Vallarna. Vi k a m p a d e också ägg, d. v. s. vi slog äggen mot varandra. Den ene slog sitt ägg emot en annans, och den, vars ägg gick sönder, fick betala.

Vårfrudagen.

-Då sade de gamla att tranan bar ljus i säng.

Eldar i det fria

förekom endast påskafton, inte vid midsommar eller Valborgsmässoafton. De samlade ihop tunnor och gamla julgranar, och så satte de fyr på det. Nu har de det nere vid sjön.

Nattvaktare.

-När jag var pojke var belysningen dålig på gatorna. Men de hade i alla fall pålar nedslagna i gatorna, och där hängde lyktor och dinglade. Så gick här nattvaktare omkring och skrek:

Klockan är elva slagen,
för eldebrand,
för fiendehand,
bevare Gud båd' stad och land.

Klockan är elva slagen. Vinden sydväst!

Skriv endast på denna sida!

H.C. 14

ACC. N:R.

No. 7718:9

Landskap: Halland Upptecknat av: Walter Welin
Härad: Adress:
Socken: Falkenberg. Berättat av: Åsberg
Uppteckningsår: 1941 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Eldsvådor.

Nattvaktarna hade särskilda horn som de blåste i när det var eldsvåda.

Mårten

firades med gåsagille. Då var det vänskap. Nu är det för mycket lyx och djävulskap. Då det ena växer, växer det andra med. Då fick fruntimren göra något, de både spann, vävde och band. Nu skall de köpa allt, bara skit. Då arbetade kvinnan, men vad f-n gör hon nu! Ingenting! Allt skall köpas! Då var Mårten en fest, ty då hade man höstat in och hade allt höstarbetet undan.

Skriv endast på denna sida!